

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ І КРЕДИТУ
FIL. DR. JAN-U. SANDAL INSTITUTE
ALEXANDRU IOAN CUZA UNIVERSITY OF IAȘI
THE COLLEGE OF BUSINESS AND ENTREPRENEURSHIP IN
OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI
FACULTY OF SOCIAL AND TECHNICAL SCIENCES
DEPARTMENT OF ECONOMICS
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ ЕКОНОМІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ ТА ІННОВАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

III МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

14 квітня 2021 року

м. Чернівці

Чернівці
Мехнодрук

2021

УДК 336.02:330.34(082)
Ф59

Відповідальні за випуск: доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів і кредиту П.О. Нікіфоров, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів і кредиту І.Я.Ткачук

Фінансові інструменти сталого розвитку економіки :
Ф59 матеріали III міжнародної науково-практичної конференції (14 квітня 2021 р.). – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2021. – 376 с.

ISBN 978-617-7611-99-7

До збірника включено тези виступів науковців, представників органів місцевого самоврядування, студентів, присвячені розв'язанню проблем досягнення стабільного розвитку економіки завдяки використанню фінансових інструментів.

УДК 336.02:330.34(082)

Матеріали друкуються в авторській редакції. Відповідальність за достовірність та точність поданих матеріалів несуть автори.

ISBN 978-617-7611-99-7

© Чернівецький національний
університет, 2021
© ПБКФ «Технодрук», 2021

СТРУКТУРНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ФІНАНСІВ БІЗНЕСУ ЯК УМОВА СТАЛОСТІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Ghimire R.P. Financial Investment Gap for Sustainable Development: An Observation of South Asian Perspective	248
Monteiro T.A. Agile management methodologies: the use of customer lifetime value as a strategic tool to attract and keep loyal customers and increase business profit	250
Mykhaylyna D., Vyshyvan I. Investing in the “green” economy as a type of sustainable finance: current international experience	254
Tkachuk I. Changing of the approaches to the organization of the “Social entrepreneur school IBS” of Fil. Dr. Jan-U. Sandal Institute as an example of quality education in the field of organization of socially responsible business	257
Дропа Я.Б., Петик М.І. Оцінка ефективності формування та використання фінансових ресурсів аграрними підприємствами України	261
Єніфанова І.Ю., Панкова В.Д. Фінансові аспекти мотивації персоналу	264
Зянько В.В. Концепція сталого економічного розвитку як альтернатива кейнсіанській концепції	267
Краус Н.М., Краус К.М., Осецький В.Л., Марченко О.В. Практика використання збалансованої системи показників оцінки ефективності управління підприємством	270
Нікитенко Д.В., Калетник О.В. Інноваційна активність підприємств як перспектива розвитку національної економіки України	274
Підхомний О.М., Ревак І.О. Мережевий підхід в дослідженнях фінансової безпеки	277
Антохова І.М., Биндю В.А. Роль фінансової стратегії діяльності підприємств в умовах сталого розвитку	280
Бездітко Ю.М., Посаднева О.М. Аналітичні характеристики стану розвитку банківських електронних платіжних пристроїв в Україні	284
Водянка Л.Д., Юрій Т.П., Сибирка Л.А. Цифровізація аграрного сектору в умовах сталого розвитку економіки	287
Волкова О.Г. Інструменти уникнення оподаткування в Україні ...	290
Грешко Р.І. Оптимізація грошових потоків підприємств	292
Гринюк Н.А. Фінансова реструктуризація як складова трансформації суб’єктів бізнесу	296

На наш погляд, поліпшенню фінансового забезпечення діяльності аграрних підприємств України сьогодні сприятиме: забезпечення доступності довготермінових банківських кредитів за допомогою повного або часткового компенсування витрат на їх обслуговування; створення умов для розвитку лізингу сільськогосподарської техніки; здешевлення страхових послуг, що допоможе зменшити наслідки несприятливих природних умов; державне інвестування у статутний капітал стратегічно важливих і перспективних суб'єктів господарювання; ефективне регулювання посередництва та ціноутворення на ринку агропромислової продукції з метою недопущення зловживань; створення сприятливих умов оподаткування; сприяння розвитку іпотечного фінансування; заснування державного резерву для покриття втрат виробникам внаслідок жорстких погодних умов; застосування проектного фінансування; поліпшити структуру капітального інвестування для оновлення основних засобів із залученням зовнішніх джерел тощо.

Список використаних джерел:

1. Абрамова І. В. Стан та перспективи фінансового забезпечення сільського розвитку // Наукові горизонти. 2018. №5(68). С. 44 – 51.
2. Крупка М. І., Урба С. І. Інвестиційне забезпечення розвитку аграрного сектору економіки України // “Інтелект ХХІ”. 2020. Вип. 6. С. 125 – 131.
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 24.11.2020 р.).
4. Орехова А. І. Аналіз стану фінансового потенціалу аграрних підприємств // Всеукраїнський науковий журнал “Актуальні проблеми інноваційної економіки”. 2018. № 4. С. 28 – 32.

Єніфанова І.Ю.

д. е. н., професор кафедри фінансів
та інноваційного менеджменту

Вінницький національний технічний університет

Панкова В.Д.

студентка кафедри ФІМ факультету МІБ

Вінницький національний технічний університет

ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ

Важливою складовою економічного розвитку сучасного суспільства є персонал підприємства, оскільки саме персонал створює передумови для економічного зростання та конкурентоспроможності як окремого працівника, так і підприємства загалом.

Мотивація є одним з найважливіших елементів системи управління персоналом, адже завдяки мотивації керівництву підприємства вдається здійснювати вплив на працівників. Кожна людина має свої мотиваційні преференції, які визначаються її соціальним статусом, добробутом, посадою й іншими чинниками [1].

Мотивація проявляється через наступні аспекти:

- економічні (матеріальні) — стосуються результативної діяльності для досягнення мети і цілей суб'єкта господарювання;
- соціальні — проявляються через формування соціальної структури, формування потреб, розвитку особистості тощо;
- психологічні — через змістовність праці, ставлення до неї, сприятливий клімат у колективі, позитивну атмосферу тощо [2].

Матеріальна мотивація є найбільш очевидним способом винагороди працівників. Вона являє собою систему матеріальних стимулів праці, ціллю якої є забезпечення співвідношення заробітної плати працівників з кількістю і якістю праці. Під матеріальною мотивацією слід розуміти прагнення достатку, певного рівня добробуту. Економічна мотивація на сьогоднішній день є найважливішою для більшості українців, адже в умовах нестабільної економіки гідна заробітна плата є основою для забезпечення базових потреб людини.

За матеріального стимулювання важливо враховувати не лише номінальну вартість винагороди за працю, а й реальну. У формуванні матеріальної мотивації необхідним є дотримання таких умов:

- існування рівня заробітної плати та дослідження її динаміки;
- між рівнем заробітної плати та кількістю і якістю результатів праці має існувати пряма залежність;
- наявність структури особистого доходу;
- матеріальне забезпечення наявних грошових доходів тощо [3].

Матеріальна мотивація персоналу повинна бути побудована на системі заохочень працівників за допомогою фінансових винагород. Виділяють декілька типів матеріальних стимулів, які впливають на підвищення продуктивності праці:

– Грошові стимули: заробітна плата; додаткова заробітна плата, преміювання з урахуванням важкості роботи, умов праці, професійно-ділових якостей працівника.

– Негрошові стимули: медичне обслуговування, страхування, навчання, харчування, відпочинок в санаторіях, витрати на транспорт, витрати на зв'язок, спец-одяг тощо.

– Додаткові заохочення: участь у прибутку; бонуси; премії [4].

Провідна роль у матеріальній мотивації працівників належить заробітній платі як основній формі їх доходу. Рівень заробітної плати значною мірою визначає можливості повноцінного відтворення робочої сили, а отже силу мотивації.

Вплив високої заробітної плати на мотивацію працівників та підвищення ефективності виробництва різноплановий. По-перше, більш високий рівень заробітної плати (у порівнянні з середньоринковим значенням) сприяє зниженню плинності кадрів, і в результаті формуванню стабільного трудового колективу. За умови зниження плинності кадрів підприємство може скоротити витрати на набір та навчання персоналу і спрямувати вивільнені кошти на розвиток виробництва. По-друге, така політика дає змогу відібрати на ринку праці найбільш кваліфікованих, досвідчених, ініціативних, орієнтованих на успіх працівників, чия продуктивність праці потенційно вища середнього рівня. У цьому разі досягається також економія коштів на навчання та підвищення кваліфікації. По-третє, висока заробітна плата є чинником підвищення старанності, відповідальності, інтенсивності праці. До цього спонукає як намагання «відпрацювати» винагороду, що є вищою за середньоринкову, так і страх бути звільненим та втратити рівень доходу [5-6].

Негрошові матеріальні стимули також відіграють важливу роль в мотивації персоналу. Деякі з них закріплені на законодавчому рівні (оплата відпусток, лікарняних), інші підприємство може встановлювати самостійно. На рисунку 1 зображений рекомендований мотиваційний пакет для підприємства.

Рисунок 1 – Рекомендований мотиваційний соціальний пакет для підприємства

Джерело: сформовано автором

Застосування мотиваційних стимулів, наведених на рисунку 1, зможе підвищити не тільки рівень добробуту працівників, а і їхню прихильність до підприємства.

Отже, на сьогоднішній день матеріальні стимули відіграють важливу роль у мотивації персоналу. Більшість українців працює для задоволення своїх економічних потреб, отже саме матеріальна мотивація буде спонукати їх до підвищення продуктивності праці. За побудови системи матеріальної мотивації необхідно враховувати вплив внутрішніх і зовнішніх факторів, відповідність обсягу і якості виконаної роботи грошовій винагороді. Важливо враховувати як грошові, так і негрошові аспекти матеріальної мотивації.

Список використаних джерел:

1. Єпіфанова, І. Ю., Панкова, В. Д. Удосконалення системи мотивації персоналу промислових підприємств України. *Економіка та суспільство*. 2021. № 23. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-23-6> (дата звернення: 15.03.2021).
2. Здирко Н. Г., Козаченко А. Ю. Мотивація як найважливіша функція в управлінні публічними закупівлями. *Економічна наука. Економіка та держава*. 2020. №4. С. 156-161.
3. Климчук А. О., Михайлов А. М. Мотивація та стимулювання персоналу в ефективному управлінні підприємством та підвищенні інноваційної діяльності. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2018. №1. С. 218-234.
4. Соколов А. В., Заріпова О. В. Матеріальне стимулювання праці та його вплив на трудову діяльність персоналу. *Журнал науковий огляд*. 2015. №10. С. 1-5.
5. Бабчинська О. І. Мотивація як засіб ефективного менеджменту персоналу підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2014. №3. С. 133-136.
6. Voynarenko M., Dzhezdzhula V., Yepifanova I. Modeling of the process of personnel motivation for innovation activity *WSEAS Transactions on Business and Economics*. 2020. 17. P. 467-477.

Зянько В.В.

д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів
та інноваційного менеджменту
Вінницький національний технічний університет

КОНЦЕПЦІЯ СТАЛОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ЯК АЛЬТЕРНАТИВА КЕЙНСІАНСЬКІЙ КОНЦЕПЦІЇ

Сьогодні людство особливо не задумуючись над наслідками господарської діяльності руйнує і забруднює довкілля, вичерпує природні ресурси, але вже зараз усе це обертається зростаючими економічними збитками та поглибленням екологічної кризи. Суперечність у взаємовідносинах «суспільство-природа» набула

глобального масштабу, тому для її розв'язання необхідна розроблена всією світовою спільнотою узгоджена довгострокова стратегія максимізації ощадливості людини у відносинах з довкіллям.

Посилення суперечностей: між обмеженістю матеріальних природних ресурсів та приростом населення планети; між безупинним стимулюванням суспільного споживання та збільшенням забруднення довкілля – ставить під сумнів доцільність подальшого застосування окремих положень класичної (кейнсіанської) концепції стійкого економічного росту. Адже, згідно з цією кейнсіанською концепцією, для стимулювання зростання суспільного виробництва уряд повинен свідомо вдаватися до заохочування суспільства збільшувати споживання вироблених суб'єктами господарювання матеріальних благ. А збільшення обсягів виробництва матеріальних благ вимагає більших масштабів використання природних ресурсів, що підриває спроможність майбутніх поколінь задовольняти свої потреби.

Натомість обмеження споживання природних ресурсів означає відмову від концепції стійкого економічного зростання та перехід до альтернативної концепції – сталого економічного розвитку в основу якої покладено раціональне витрачання та економне споживання природних ресурсів.

Пропоновані свого часу Дж. М. Кейнсом методи державного регулювання економіки стосувалися конкретного історичного періоду (1929-1936 рр.) розвитку країн з ринковою економікою, яких вразила глибока криза перевиробництва, що отримала назву «велика депресія», і запропоновані ним заходи, на думку автора, не мали бути довготривалими. Оскільки на той час матеріальні природні ресурси не були настільки вичерпаними, як сьогодні, а рівень забрудненості довкілля був набагато нижчим, парадигма економічного зростання ігнорувала екологічну небезпеку від розвитку за екстенсивною моделлю [1, с. 4]. Зрештою нинішня екологічна проблема якраз спричинена безупинним стимулюванням суспільного споживання.

Отже, нині людство потребує інших підходів до розв'язання сучасних економічних, екологічних та соціальних проблем. «Не можуть країни і надалі розвиватися на основі економічної моделі, побудованої на попиті та пропозиції. Попит не має меж. Пропозиція потребує все більше і більше ресурсів. Ідеологічно має бути запропонована й обґрунтована принципово інша модель розвитку, на іншому фундаменті» [2, с. 8].

Концепція сталого економічного розвитку передбачає помірковане, розсудливе споживання, раціональне використання природних ресурсів з розрахунком зниження негативного впливу

виробництва на оточуюче середовище. «Сталий розвиток суспільства можна охарактеризувати як такий, за якого людина не робить значної шкоди природним системам, і вони встигають себе відновити» [3, с. 23].

Те, що людство приречене шукати і використовувати економічні механізми, які забезпечать оптимізацію та гармонізацію взаємовідносин людини з природою показав і нинішній спалах коронавірусу, який є яскравою відповіддю природи за зневажливе і споживацьке ставлення до неї людини.

Усе це вимагає кардинальної, можна сказати революційної перебудови не лише способу життя, але й світогляду людини, насамперед у сфері природокористування. Адже чомусь сьогодні людина катастрофічно збайдужіла — локальні катастрофи її не лякають і не змушують змінювати ні світобачення, ні ненаситний стиль життя. Але врешті-решт мають же відбутися такі зміни у людській свідомості, які спонукатимуть суспільство і кожного громадянина до економного, раціонального, тобто ефективного з точки зору суспільства, витрачання матеріальних природних ресурсів.

Необхідна зміна парадигми не лише економічного, але й соціального розвитку, в основу якої повинен бути покладений принцип «sustainable development» – розвиток, узгоджений з характером природних екосистем, про який ще понад сто років тому писав великий український вчений В. І. Вернадський. Він ще тоді передбачав необхідність глобальної перебудови господарських норм життя у зв'язку з переходом людства від біосфери до стану «ноосфери» – стадії розвитку біосфери, де панує розум. «Геологічно, – писав В. І. Вернадський, – ми переживаємо зараз виділення в біосфері царства розуму, що змінює докорінно і її зовнішність, і її будову – ноосферу. Наукова думка людства працює тільки в біосфері і в ході свого прояву зрештою перетворює її на ноосферу, геологічно охоплює її розумом» [4, с. 173].

Отже на людині, як єдиній розумній істоті ноосфери, лежить уся відповідальність за виправлення численних недоліків виробничого процесу, за покращення умов життя нинішніх і майбутніх поколінь. Саме такий розвиток розуміється під поняттям «sustainable development», – розвиток, який задовольняє потреби теперішнього часу, не підриваючи спроможність майбутніх поколінь задовольняти свої потреби [5]. Політики і уряди всіх країн повинні нарешті визнати останні наукові дані про реальні екологічні небезпеки, які загрожують власне існуванню людства. Вони мають цілеспрямовано збільшити обсяги інвестицій на наукові дослідження і розробку нових технологій,

здатних усунути існуючі загрози. У напрямі захисту всього людства від глобальних екологічних загроз має бути спрямована також сфера міжнародної економічної політики.

Людський рід нарешті повинен схаменутися і зрозуміти, що надмірне споживання – це смерть планети загалом, а отже, і смерть кожного зокрема. Незалежно від багатства та соціального впливу. І альтернативи цьому не існує.

Список використаних джерел:

1. Коробко Б. П. Енергетика та сталий розвиток. Інформаційний посібник для українських ЗМІ / Б. П. Коробко. – К. : 2007. – 44 с.
2. Шевчук В. Я. Формування інноваційної моделі сталого розвитку України в посткризовий період / В. Я. Шевчук // Економічний часопис-XXI. – 2010. – № 1-2. – С. 6-8.
3. Садовенко А.П. Сталий розвиток суспільства. Навч. посіб. / А.П. Садовенко, В.І. Середя, Л.М. Масловська. – Київ: Програма місцевого розвитку ПРООН, Академія муніципального управління, 2009. – 239 с.
4. Вернадский В.И. Научная мысль как планетное явление / В.И. Вернадский. Отв. ред. А.Л. Яншин. — М.: Наука, 1991. – 270 с.
5. Report of the World Commission on Environment and Development : Our Common Future. – Oxford University Press, 1987. – 399 p. – ISBN 0-19-282080-X.

Краус Н. М.

д. е. н., доцент, професор кафедри фінансів та економіки
Київський університет імені Бориса Грінченка

Краус К. М.

к. е. н., доцент, доцент кафедри управління
Київський університет імені Бориса Грінченка

Осецький В. Л.

д. е. н., професор, професор кафедри
економічної теорії, макро- та мікроекономіки
Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Марченко О. В.

к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту і логістики
Національний університет “Полтавська
політехніка імені Юрія Кондратюка”

ПРАКТИКА ВИКОРИСТАННЯ ЗБАЛАНСОВАНОЇ СИСТЕМИ ПОКАЗНИКІВ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Історія економічного розвитку України та пов’язані з нею ключові закони і закономірності функціонування підприємництва свідчать про

ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

III МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

14 квітня 2021 року

м. Чернівці

Підписано до друку 14.04.2021. Папір офсетний. Формат 60х84/16.
Ум. друк. арк. 21,85. Вид. № 21-13. Зам. № 11. Тираж 100 прим.
Видавець та виготівник: ПВКФ «Технодрук»
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №1841 від 10.06.2004 р.
58000, м. Чернівці, вул. І. Франка, 20, оф.18, тел. (0372) 55-05-85